

HYVI
NVOINTI
ALU EYH
TI HYVIL ÖV
ÄL FÄ
RDS OMR
ÄDESBOL
AGET

Hankintalaki

Annika Korpela

Hankintalaki

- Työryhmä
 - Asetetaan ajalle 1.3.2024 - 30.11.2024.
 - Lausuntokierros keväällä 2025
 - Hallituksen esitys hankintalain uudistamiseksi on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2025.
- Taustaa
 - Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitteena on lisätä tehokkuutta julkisissa hankinnoissa sekä lisätä yritysten edellytyksiä osallistua julkisen sektorin tarjouskilpailuihin.
 - Eriyistä huomiota hallitusohjelmassa on kiinnitetty sidosyksiköitä koskevaan sääntelyyn.
 - Aika monta kirjausta koskien hankintoja hallitusohjelmassa
- Jäsenet ja asiantuntijat
 - Jäsenet TEM, VM, MMM, STM, YM, PLM, KKV, Kuntaliitto, Hyvil Oy, EK, SY.
 - Asiantuntijana Hansel

Käsiteltäviä aiheita työryhmässä

- Hankintojen suunnittelu
 - Markkinavuoropuhelu
- Kilpailutuksen uusimen yhden tarjouksen tilanteessa
- Sote-hankinnat
 - Hankintalain 12 luvussa säädetään sosiaali- ja terveystalouden kilpailuttamisesta ja erityisesti hankintoihin liittyvistä laatuvaatimuksista. Vastaavaa säätelyä ostettavalle palvelulle ja palvelun tarjoajille asetettavista laatuvaatimuksista on myös järjestämislain 3 luvussa
- Sidosyksikkö
- Hankinnan valmistelu
- Rikosrekisteriote
 - *Hankintayksikön on päätöksellään suljettava ehdokas, tarjoaja tai alihankkija tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas, tarjoaja tai alihankkija taikka sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu jostakin seuraavasta rikoksesta rangaistukseen*

Sidosyksikkö

- Hallitusohjelman kirjaukset
 - S. 104 Julkisomisteisten sidosyksikköyhtiöiden eli inhouse-yhtiöiden käyttö on viime vuosina yleistynyt kunnissa ja uusilla hyvinvointialueella. Vaikka inhouse-yhtiöt ovat parhaimmillaan joustava ja tehokas osa julkishallintoa, kehitys saattaa muodostua ongelmaksi silloin, kun **julkisen sektorin toimija toimii markkinoilla kilpaillen yrittäjäriskillä toimivien yritysten kanssa**. Hankintayksiköiden toteuttamien **yhteishankintojen nykyistä laajempi käyttö** on puolestaan **kilpailun lisäämisen** ohella perusteltu keino parantaa julkisten hankintojen tehokkuutta. Hallitus parantaa julkisen sektorin tehokkuutta sekä vahvistaa alueellista elinvoimaa ja yrittämisen edellytyksiä **rajaamalla julkisen sektorin mahdollisuuksia tuottaa inhouse-yksiköissä sellaisia tukipalveluita, joissa on olemassa toimiva markkina, kuten siivous-, taloushallinto-, ruoka- ja ICT-palveluissa**.
 - s. 104 Sidosyksikön omistukselle asetetaan **yleisen edun** huomioon ottava **vähimmäisomistusprosentti (10 %)**. Lainsäädäntö kirjoitetaan tavalla, joka mahdollistaa jatkossakin kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävien järjestämisen yhtiömuodossa silloin, **kun se ei vääristä kilpailua, sekä tavalla, joka turvaa huoltovarmuuden, potilasturvallisuuden, kielelliset oikeudet tai muun vastaavan painavan julkisen intressin**. Tiukennetaan lainsäädäntöä siten, että sidosyksikkö-hankintoja voidaan tehdä vain silloin, kun ne ovat **kokonaistaloudellisesti edullisempia kuin markkinoilla toimivat vaihtoehdot tai kun tähän on muu erityisen painava julkinen intressi**.

Vähimmäisomistusprosentti 10 %

Yleisiä huomioita

- Tällä hetkellä laissa ei määritetä vähimmäisomistusosuutta vaan sidosyksiköiden käyttöä rajataan edellyttämällä **määräysvalta sidosyksikköön**
- Tätä ei ole valvottu kun vasta nyt (mm MaO:n ratkaisu Sarastia)
- 10 % omistusosuusvaatimuksella olisi merkittäviä vaikutuksia siihen, miten julkinen sektori järjestää toimintansa sidosyksikkösektoreilla
- Kustannusvaikutukset
- Onko tarpeen tiukempi sääntely kun EU:n hankintadirektiivissä?

Vähimmäisomistusprosentti 10 %

Huomioita hyvinvointialueiden näkökulmasta

- Taloudelliset vaikutukset
 - Kirjaus hallitusohjelmassa s. 46 "**Hallitus sitoutuu rahoittamaan täysimääräisesti hyvinvointialueille** asetettavat mahdolliset uudet tehtävät tai niiden laajennukset tai keventämään tehtäviä vastaavasti. Kaikista tehtävämuutoksista tehdään huolelliset vaikutusarvioinnit ennen päätöksentekoa."
 - Hankintalain muutokselle ei ole rahoitusta
- Hyvinvointialueiden itsehallinto
- Tällä hetkellä sidosyksikkö on ainoa laillinen tapa, jolla kunnat ja hyvinvointialueet voivat tehdä yhteistyötä sekä hyödyntää yhteisiä resursseja

Annika Korpela
juristi
Annika.korpela@hyvil.fi

H Y V I
N V O I N T I
A L U E Y H
T I Ö V
Ä L **HYVIL** F Ä
R D S O M R
Å D E S B O L
A G E T

